

Светски дан без дувана

- Дуван и болести срца и крвних судова -

31. мај 2018. године

Сваке године 31. маја, Светска здравствена организација (СЗО) и њени партнери обележавају Светски дан без дувана, истичу здравствене и друге ризике који се повезују са употребом дувана и залажу се за делотворне политике којима се смањује употреба дувана.

Тема Светског дана без дувана 2018. године је „**Дуван и болести срца и крвних судова**“. Кампања се обележава под слоганом „Дуван слама срца“

Кампања треба да укаже на:

- повезаност између дувана и болести срца и крвних судова, укључујући и мождани удар, које су водећи узрок смрти на свету;
- могуће акције и мере које би кључни чиниоци - држава и јавност, требало да предузму да би се смањио ризик од настанка срчаних болести насталих због употребе дувана.

Овогодишња тема Светског дана без дувана 2018. је у складу са глобалним иницијативама и околностима чији је циљ деловање на епидемију дувана и њен утицај на јавно здравље, посебно на умирање и патњу милиона људи на свету.

Како дуван угрожава здраље срца и крвних судова људи у свету?

Дуван је значајан фактор ризика за настанак коронарне болести, можданог удара и болести периферних крвних судова.

Упркос томе што је познат утицај дувана на срце и што постоји више начина да се смањи последично умирање и оболевање, знање становништва о томе да је дуван један од водећих узрока кардиоваскуларних болести је недовољно.

Чињенице о дувану и кардиоваскуларним болестима

Због кардиоваскуларних болести (КВБ) умире више људи него од било које друге болести у свету, а 12% смртних случајева изазваних кардиоваскуларним болестима настаје због употребе дувана и изложености дуванском диму. Дуван је други водећи фактор ризика за кардиоваскуларне болести, одмах иза повишеног крвног притиска. Глобална епидемија дувана усмрти преко 7 милиона људи сваке године, а од тога скоро

900 000 непущача умре због изложености дуванском дима. У свету има више од једне милијарде пушача, од тога скоро 80% живи у земљама са ниским и средњим приходима,

Циљеви кампање Светског дана без дувана 2018. године

Светски дан без дувана 2018.године има за циљ да:

- укаже на везу између коришћења дуванских производа и срчаних и других кардиоваскуларних болести;
- повећа свест у ширим слојевима становништва о утицају употребе дувана и изложености дуванском диму на кардиоваскуларни систем;
- пружи могућност да се јавност, држава и други обавезу да ће заштити људе од употребе дуванских производа;
- стимулише државе да јачају примену доказано ефикасних мера контроле дувана MPOWER које потичу из Оквирне конвенције о контроли дувана.

Мере контроле дувана - MPOWER

Мере Светске здравствене организације назване MPOWER у складу су са Оквирном конвенцијом о контроли дувана и државе би требало да их примене да би се смањила употреба дувана и да би се становништво заштитило од незаразних хроничних болести. Мере MPOWER су следеће:

- Праћење (**Monitor**) - Праћење учесталости употребе дувана и политике превенције;
- Заштита (**Protect**) - Заштита људи од изложености дуванском диму обезбеђивањем затвореног јавног и радног простора и јавног превоза потпуно без дуванског дима;
- Пружање помоћи (**Offer**) - Пружање помоћи при одвикавању од пушења (покривено здравственим осигурањем, широка подршка становништву, укључујући и кратак савет здравствених радника и бесплатно телефонско одвикавање од пушења на целој територији државе);
- Упозоравање (**Warn**) - Упозоравање на опасности од дувана обезбеђивањем једнообразних/ стандардизованих паковања и/или великих сликовних здравствених упозорења на свим паковањима дуванских производа и спровођење ефикасних медијских кампања против употребе дувана које информишу становништво о штетностима употребе дувана и изложености дуванском диму;
- Примена (**Enforce**) - Примена свеобухватне забране рекламирања и промоције дуванских производа и спонзорства дуванске индустрије; и
- Повећање (**Raise**) - Повећање пореза на дуванске производе који на тај начин нису тако лако доступни.